

DEO OPTIMO MAX.

UNI ET TRINO,

VIRGINI DEIPARÆ, ET S. LUCÆ
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA,

QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS mane discutienda, in Scholis Medicorum, die Jovis septimâ Februarii M. DCC. XXXII.

M. JACOBO BENIGNO WINSLOW,
Regiæ Scientiarum Academiæ Socio, Teutonicæ Linguæ Regio Interprete, Societatis Regiæ Berolinensis Socio,
DOCTORE MEDICO, PRÆSIDE. autore.

An in cognoscendis morbis errores funestos vitare possit Anatomes parùm duntaxat gnarus?

I.

QUIS adeò lynceus & perspicax, ut corporeis oculis internorum & latentium « morborum sedes dignoscere queat? Non est fenestratum corpus humanum, « ut quod intùs agitur, pervideamus. Sed fenestra quam Momus in humano « corpore desiderabat, ipsa est Anatome, corporis abditos recessus investi- « gans, quorum observatione internorum morborum sedes, partium consen- « sus inter se, & hostis intestini ejiciendi viæ accommodatæ deprehenduntur. « Quisquis enim artificiosè corpora humana secare novit, eorumque singulas « particulas diligenter inquirit, ex his latentium morborum causas & sedes facilè intelliget, « nec non accommodata remedia præscribet. Secùs verò Anatomiæ ignaris accidit, quos non « ineptè cæco & insano comparaveris, qui nunquam visâ horologii fabricâ, velit tamen, si motus ces- «

„ ſaret, conſilium dare, quid eſſet in eo agendum. Anatomen igitur ducem ſequatur, qui per-„ fectam rerum naturæ cognitionem affectat ; hanc Medicus aſſiduè colat & diligenter amplecta-„ tur, ſi materiam, quam tractat, perſpectam & probè cognitam habere deſiderat. Qui Enchei-„ riſim Anatomicam Medicum dedecere aut dedecorare cenſent, aut ſunt nimiùm venuſtuli, ſi „ ſanguine humano tinctas & inquinatas manus exhorreſcunt ; aut ſunt contemptores Medici, „ qui in abſtracto res Medicas conſiderant, parùm ſollicìti de his, quæ in arte noſtrâ pravè aut „ rectè geruntur. Ità quondam fatus eſt Reginæ Galliarum Archiater illuſtris & in Scholâ Pariſienſi Anatomes inſtaurator maximus.

I I.

ERGO-NE iſtiuſmodi culpâ vacare poterit Anatomen probè callens, reliquæ licèt artis Medicæ parùm gnarus ? Abſit, iſta ſic reciprocentur. Soli alterutri non fidendum ; nec diffidendum ſociatis ambobus. Attendas verò impræſentiarum haud quæri, num univerſæ artis Medicæ, ſolâ Anatome exceptâ, peritiſſimus morbos morborumque ſymptomata certò poterit internoſcere ; quæri autem, num idem ille in iſta cognitione funeſtas declinare poterit hallucinationes. Monet idem Scholæ noſtræ Profeſſor, damnaſſe „ Hippocratem eos, qui exiſtima-„ bant totam artem Medicam ſitam eſſe in cognitione corporis humani, nihilque præter ejus „ cauſas & compoſitionem ſpeculabantur ; voluiſſe præterea actiones partium conſiderare, ut „ earum ex vitiis morbos intelligamus. Galenum ex notitiâ nervorum laudem ſibi comparaſſe, „ quòd ei qui ex alto in ſpinam deciderat, & in manuum ſtuporem, torporemque inciderat, „ non manibus, quibus Medici Anatomes ignari medebantur, ſed ſpinæ remedia admoverat, è „ qua nervos in ipſas manus duci ex Anatome didicerat. Præcepiſſe Fernelium, ut nemo ad „ Pathologiam ſuam particularem accedat, niſi gnarus Anatomes, ac peritiſſimus, & quæcum-„ que quis leget & audiet, fixâ meditatione ea contempletur in humano corpore. Documenta hæc fortè putas obſoleta ? Recentiora velles ? En recentiſſima & ἰδίας πράξεως.

I I I.

MULIERI cuidam, variis hyemali tempore factis itineribus ægrotanti, ac Rheumaticis hinc doloribus vehementer afflictæ collum adeò devenit obtortum, ut alteri humero facies obverſa fuerit, eidemque mentum ſemper ità affixum, ut nunquam niſi manuum ope antrorſum reduci poſſet, nec in ſitu naturali permanere, niſi alienis detentum adminiculis. Huic affectui curando trimeſtre tempus impenſum eſt. Varia interim varii tentaverant remedia. Omnia incaſſum, nullus ſucceſſus, ſpes nulla. Vocatur demum ille, qui Anatomicâ lance ſingulis ad amuſſim trutinatis errorem detexit, nimirum parti illæſæ omnia hactenus adhibita fuiſſe medicamina, affectæ verò nulla ; imò partem incolumem erroneâ medicatione ità demum tumuiſſe, ut vera mali ſedes focuſque morbi clandeſtinus putaretur magis magiſque. En verò, inquis, inſignem tùm in cognoſcendo, tùm in curando errorem ! Cauſam quæris ? Anatomes imperitos culpato. Viderant iſti jampridem, vel ſaltem audiverant, in oris Hemiplegiâ non ægrotare latus illud in quod tunc labia feruntur, ſed oppoſitum. Putaverant forſan idem in obtorto collo obſervandum fore, adeoque de latere, cui caput incubuit, nil mali ſuſpicantes deceperat in altero latere tumor levi tenſione ſtipatus. Quinam verò tumor, quænam tenſio ? Credidiſſes ? Nil profectò niſi quod in naturali Muſculorum Maſtoïdeorum actione reciprocâ fieri ſolet, hîc contigiſſe animadverſum eſt. At parùm gnaros vel omninò imperitos Anatomes erraſſe de Muſculorum horumce ſtatu morboſo, non eſt quod mireris. De ſolitis & nativis eorumdem functionibus iſtos etiam erraſſe ſuſpicio eſt. Muſculos Maſtoïdeos alternis vicibus capiti in alterutrum latus tanquam circà axim colli circumagendo inſervire docet Anatome, aſſerit inſpectio, probat tactus. At ne hallucineris obliquam eorumdem directionem attentus, imò cautus, obſerva. Dextro Muſculo ſiniſtrorum, dextrorſum ſiniſtro moveri, non oblivilcere. Memento inſuper reliquorum Muſculorum obliquè duntaxat moventium parem eſſe machinam. Anatomes gnarum non fefellit attenta capitis ad alterutrum humerum invitè converſi, & illac invitè labentis, inſpectio. Judicavit is contigiſſe paralyſin in Muſculo Maſtoïdeo ejuſdem lateris, in quod recubuit obtortum caput, alterum verò Muſculum Maſtoïdeum naturali quâdam tenſione riguiſſe. Neque judicâſſet aliter, quamvis multoties antehac obſervaverit alterutrius genæ paralyſim, non latus in quod os tendit, ſed illud à quo diſcedit, affeciſſe. Juſſit illæſo muſculo hactenùs applicata removeri ſtatim, eademque utpote convenientia imponi læſo. Cogitavit inveniendum fore medium, quo caput ipſamet ægrota abſque ſedilis, lecti, manuumque adminiculo tenere poſſet tantiſper, dum continuatâ remediorum ope ſanitati reſtituerentur affectæ partes. Cepit in arenâ

consilium; expeditum ac paratu facillimum ipsissimo ferè momento ex Anatome promsit artificium. Nec mora, experimentum fecit; optimo præter exspectationem successu. Unâ fideliâ duos, ut aiunt, parietes dealbavit, uno bis percussit ictu. Lapsum caput & collum obtortum unico instrumento & restituit, & ad libitum movit. O secretum! elamitas! Tace tantisper; non hîc quærendus Oedipus; Davus rem acu tangeret, modò gnarus Anatomes. En paucis: Fasciæ longioris, parùm latæ, seriebus aliquot frontem, tempora, atque imum occiput ægrotantis circumdedit, factâ circumductione ad latus lateri oppositum. Reliquam fasciæ portionem obliquo ductu ponè scapulam ejusdem lateris retrò demisit, indè sub axillam reduxit antrorsum, reductam trahere perrexit alterâ manu, alterâ prolapsum caput ad naturalem situm sensim & leniter simul perducens. Simplicis experimenti successus duplex; scilicet obtorto collo, non minùs ac labefacto capiti, succurrit. Eadem fascia binas languentis musculi operationes obliquitate faustâ supplendo caput sustinuit, collum restituit, utrumque pro lubitu ægrotantis ultrò citroque movit, instar habenæ modò laxata, modò tracta, modò retenta.

I V.

DE isto documento satis. En aliud non minoris momenti. Graviori morbo decumbentem duo simul invisunt Medici. Vultum, linguam, aliaque exploranda simul examinant. Inter hæc inopinâ quadam tensione Musculorum abdominis aliquid hîc monstri ali indicat Medicorum alter; alter nil quod timendum foret, expertus, timenti socio: Manum, inquit, admoveamus ambo simul, non quidem festinam, sed attentam. Dictum, factum. Ille Musculorum tensiones non continuas, sed laxitate identidem interpolatas miratur; magis autem miratur placidum atque imperterritum socii vultum, nullo hinc timore, nullâ curâ percitum. Scilicet hic decumbenti occasionem subinde pepererat ea quæ circà pedes gerebantur, animadvertendi; utque eadem faciliùs animadverteret, caput eodem momento aliquantisper levandi. Novit Anatomes gnarus, supino corpore jacentem caput attollere non posse, nisi trahentibus Musculis Mastoïdeis sterno mobili affixis, hos autem conari frustrà, ni Musculorum abdominis ope sternum simul reddatur immotum. Sat sapienti. Plura cupis? En tertium. Fracto femore laborantis curam agunt unà Medicus & Chirurgus, uterque peritus & ad munus debitè peragendum satis attentus. Lege artis omnia ad votum disponuntur. Coalitus ossium lento procedit gradu. Inter hæc identidem, more artis solito, instituitur utriusque genu ac plantæ pedis utriusque comparatio exacta, adeoque de perfectâ ossium ad situm naturalem reductione nullum dubium, nec ulla de pravo eorumdem nexu suspicio. Formatur sensim callus, atque ità demum consolidatur, ut convalescenti concessum fuerit pedibus consistere, ac levem fulcimenti ope tentare deambulationem. Vix senis progressa passibus claudicare videbatur, quæ antehac non claudicaverat. Causa quæritur; in cubili ægrota collocatur; fit de novo experimentum, comparando utrumque genu, ac plantam pedis utramque. In eodem situ examinatur femur. Nil tactu visuve deprehenditur, quod vel minimam erroris Chirurgici suspicionem pareret. Omnia symmetriam naturalem exactè mentiuntur. Abditam rei causam fingunt, veram expiscari nescientes ambo, qui adeò præpostetè curam gesserant. Non multò post, sed eheu! nimis serò, erroris ansam detexit Medicus Anatomes gnarus. Agnovit fallaciam experimenti vulgaris. Ostendit non sufficere genuum ac pedum æqualem in istâ curatione situm; situm verò coxendicis utriusque simul examinandum fore; alteram quippe cedere trahenti Chirurgo, alterâ sursum manente, ità ut toto curationis tempore ossei pelvis situs, qui rectâ transversus esse deberet obliquus fit, non animadvertente Chirurgo; adeoque in ejusmodi casu in primis allaborandum, ut ad perfectam usque fracti aut luxati femoris sanationem, in symmetricâ & æquali positione immotæ perpetuò teneantur coxendices.

V.

TRIBUS hisce quartum addere non pigebit, superpondii instar. Conqueruntur in eadem societate quàm plurimi de variis diversarum capitis & colli partium ægritudinibus. Conqueruntur insuper de infausto plurimorum, quæ suus cuique Medicus præscripserat, remediorum successu. Frequentiùs affligunt vertigines, hemicraniæ, torpores, ophthalmiæ, lippientes oculi, tinnientes aures, cruentæ nares, tonsillæ tumentes, inflammatæ fauces, dolentes gingivæ, genæ rubescentes, turgentia colla, aliæque id genus tragædiæ. Suboluit demum scrutatori Anatomico quæ hactenus latitaverat atque illuserat Pandoræ pyxis. Unum ille tot malorum fomitem detexit; unam tot auxiliorum remoram offendit. Unum denique omnibus auxilium invenit, & quidem efficacissimum. Solâ collaris amiculi strictiore vincturâ jugularium venarum torrentem sufflami-

nânte, partim natas, partim fotas, ac partim adauctas easdem infirmitates animadvertit. Laxato colli cingulo istas vel sustulit derepentè, vel minuit gradatim, vel effecit curatu multo minùs difficiles. Post hæc innumeros ferè ejusdem farinæ valetudinarios eodem succurrit auxilio. Videlicet amiciendo collo inservientia, sive linteamina, sive indumenta alia, minùs stringerent, admonuit opportunè, adeòque ab infelici ac sæpe funesto effectu præmunivit felicissimè. At exemplorum satis! Consequentia expectas? Ausculta rursus Anatomicorum sui sæculi principem. » Quorsum, inquit ille, istas historias? Ut omnes intelligant doctrinæ Anatomiæ necessitatem in » exercendâ Medicinâ; ut illos errores, vel potiùs homicidia, quæ ab ignaris & imperitis per» petrantur, peritus Anatomicus evitare possit. Hæc Riolanus noster.

Non ergò in cognoscendis morbis errores funestos vitare potest Anatomes parùm duntaxat gnarus.

DOMINI DOCTORES, DISPUTATURI.

M. Philippus Davier de Breville, Dotariæ Hyspaniarum Reginæ Consiliarius & Medicus ordinarius.

M. Jacobus Trant, è Regiâ Scientiarum Academiâ.

M. Petrus Maloët, Consiliarius & Medicus Regis ordinarius, nec non Domûs Regiæ Invalidorum Ducum & Militum, Regiæ Scientiarum Academiæ Socius.

M. Ludovicus-Simon Emmerez.

M. Guillelmus de Magny.

M. Gabriel-Antonius Jacques.

M. Michael Ludovicus Reneaume de la Garanne, Scholarum Professor, & Regiæ Scientiarum Academiæ Socius.

M. Raymundus-Jacob Finot.

M. Ludovicus Lemery, Medicus Regis ordinarius, Regiæ Scientiarum Academiæ Socius & Chymiæ in horto Regio Professor.

Proponebat Parisiis PETRUS ROUSSIN DE MONTABOURG, Constantiensis, Baccalaureus Medicus, A.R.S.H. 1732. à sextâ ad meridiem.

Typis QUILLAU, Universitatis & Facultatis Medicinæ Typographi, 1732.